

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek vedoucí práce

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Nikola Indrová

Název práce: Kolektivní identita obyvatel venkovské obce

Vedoucí práce: PhDr. Tereza Zíková, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uved'te, do jaké míry byl naplněn*):

Cílem práce je dle autorky popsat charakteristiky kolektivní identity z aktérské perspektivy samotných obyvatel obce, kterou si pro svůj výzkum zvolila, jak uvádí na straně 3. Doplnkem tohoto cíle je srovnání aktérské perspektivy s její formální alternativou. Sekundárním cílem práce je poté „*porovnání závěrů vlastního výzkumu s dvěma vybranými antropologickými i studii, které se taktéž věnovaly výzkumu charakteristik identifikace obyvatel venkovských obcí*“ (s. 3). Lze konstatovat, že autorce se daný cíl podařilo v zásadě naplnit. V kontextu předložené práce však mohl být cíl práce ještě více zpřesněn tak, aby autorčino úsilí bylo zaměřeno primárně jedním směrem a netříštilo se do několika témat, kterým pak v práci není věnována dostatečná pozornost.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

V úvodu autorka uvádí cíl práce i obsah jednotlivých kapitol. Tato část práce je zpracována standardně.

Následuje kapitola o pojmu kolektivní identita i dalších termínech, se kterými autorka v textu pracuje. Text je vcelku srozumitelný, dobré jsou postřehy o flexibilitě identity (s. 6), rovněž o identitě ve vztahu k místu (s. 8), externí kategorizaci s odkazem na roli institucí moderního státu (s. 8) či ke kolektivní paměti (s. 9); možná místy (např. s. 5 i jinde) mohl být vhodněji zformulovaný „oslí“ můstek mezi jednotlivými tématy (zde kolektivní identita/objektivace v rámci sociální reality). Autorka vychází z řady relevantních zdrojů, které vhodně kombinuje, celkový tok textu však není zcela plynulý, což je dáno snad i rozsáhlými odkazy na zdroje (někdy možná až zbytečným zdvojením/ztrojením odkazů).

V další kapitole (2.3.) je vymezen venkov ve vztahu k městu i ke krajině. Zde představované ztotožnění venkova s pojmem krajiny je příliš zkratkovité, zavádějící, autorka mohla pro tento typ vztahu využít relevantnější a antropologicky přínosnější zdroje (ad např. Hirsch, Feld – Basso, aj.) a navázat např. toto téma na dříve v práci představené téma identity ve vztahu k místu. Některá zde uvedená tvrzení mohla být konkrétnější, přesnější – např. „*venkov bývá definován i na základě omezených (omezených co do počtu? – pozn. oponent) intenzivních osobních vztahů v podobě tzv. lokálních komunit, které (ty vztahy nebo ty komunity? – pozn. oponent) posléze venkov od města odlišují i jiným životním stylem*“ (s. 13). Na s. 14 je pak uvedeno, že venkov autorka pojímá jako sociálně ekologický konstrukt – toto mohlo být rozvedeno více, neboť dříve v textu toto téma rozvedeno není a zde je zmíněno jen okrajově.

V další kapitole (2.5) jsou představeny 2 studie (J. Kanderta a Haldis Haukanes), se kterými mají být komparovány výstupy vlastního výzkumu. Možná by bylo vhodnější umístit tento text až do části diskuse, kde se autorka k oběma studiím vztahuje.

V kapitole 3 je představena metoda vlastního výzkumu. Zde autorka uvádí počet 6 klíčových informátorů – k tomuto počtu se autorka blíže vyjadřuje a konstatuje, že je dostatečný (přesto se nabízí otázka, zda tento počet opravdu dostatečný je?) a vymezuje jejich základní charakteristiky. O vlastním výzkumu zde mohlo být referováno více, např. o časovém období, kdy výzkum probíhal, kdy probíhaly jednotlivé rozhovory, kde, apod. Zároveň je zde uvedeno, že byly vedeny narativní rozhovory uskutečněné dle jednotné tematické osnovy (s. 27) (Ot.: V čem se odlišují autorčiny narativní rozhovory od polostrukturovaných rozhovorů a proč není struktura rozhovoru blíže nastíněna či přiložena k textu?)

Následuje vcelku dobře zpracovaná kapitola 4.1. a 4.2, kde je přiblížena zkoumaná obec Klanovice. Vhodné je zde i to, že autorka doplňuje informace o obci citacemi z rozhovorů, což celý text oživuje. Místy se objevují zajímavé informace o poválečné situaci v obci, ovšem bylo by vhodné tyto informace více vztáhnout ke sledovanému tématu, neboť jisté souvislosti se nabízí (zejména s konceptem kolektivní paměti představené v teorii, apod.).

Kapitola 4.3. je de facto nejtěžší částí práce, která přináší výstupy z vlastního výzkumu. Tato část práce mohla být určitě více strukturována (např. do podkapitol dle tématu) a zpřehledněna. Vhodné je zde zpracování a nastínění jednotlivých atributů, které musí splňovat „správný“ Klanovičák, najdeme zde i řadu dalších zajímavých postřehů např. na s. 44 o mizení tzv. míst setkávání, aj. Při četbě textu vyvstávají dílčí otázky – např. Byli informátoři z různých „skupin“ na vsi, o kterých se autorka zmiňuje (statkoví, ti, co přišli po válce, ti česko-německého původu – viz s. 35)? A pokud ne, pak nezkrusila tato skutečnost výsledný obraz obce? Celkově této části práce schází propojenost s teoretickouází práce představenou v úvodu – nachází se zde de facto jen jistá analýza dat bez hlubší interpretace podpořená teoretickými zdroji (to se týká i vcelku dobře zpracované kapitoly 4.4. – Shrnutí, kde teoretický rámec schází nejvíce). Část témat by si pak zasloužila více rozvést – např. spolková činnost, restituce, aj. Na s. 49 píše autorka o krajině i neobydlených místech, ke kterým mají obyvatelé vsi minimální vztah – toto téma nebylo řešeno dříve v textu a zde mu není věnován dostatečný prostor, bylo by vhodné toto tvrzení zpřesnit, vymezit, jak bylo myšleno, jak bylo zjišťováno. Co vzpomínky na některé události, které se v okolí odehrály? Jak k tomu vztáhnout téma kolektivní paměti, o které se píše v teoretickém úvodu? Na s. 50 se píše o zjištění, že v rámci kolektivní paměti je minulost selektivní a zkrášlená – to není nic překvapivého, abstrahovatelného jen z výstupů předloženého výzkumu, mohlo být zde odkázáno na zdroje, ze kterých je vycházeno i v teoretickém úvodu, kde se o tom samém píše. Rovněž se v této části práce nabízí otázka, jakým způsobem byla data triangulována, resp. jak se autorka vypořádala s tím, co jí lidé vyprávějí, co vyplývá z jejich výpovědí (rozhovorů), co skutečně dělají (může vzejít ze zúčastněného pozorování) a co si o tom myslí (může vzejít např. z neformálních rozhovorů) – tyto jednotlivé způsoby výzkumu, o kterých autorka tvrdí, že je využila, nejsou z textu zcela poznatelné.

V kapitole 5 je představena vcelku omezená „analýza“ dokumentů, kde je charakterizováno formální vymezení kolektivní identity venkova, následně je představeno srovnání formální a aktérské perspektivy (kap. 6). Více zde mohl být zřejmý důvod výběru dokumentů (Národní strategický plán rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, Národní strategický plán LEADER 2014+) a práce s nimi. Přesto dané kapitoly nabízí zajímavé postřehy a srovnání a dá se říci, že splnily svůj účel.

V kapitole 7 jsou představeny některé spojitosti i rozdílnosti výstupů vlastního výzkumu s výstupy výzkumů J. Kanderta a H. Haukanes. Některá ze zde uvedených tvrzení nejsou v textu blíže doložena (např. na s. 58 informace o klikách nebo o samozásobitelství) – stálo by za to podpořit svá tvrzení daty z vlastního výzkumu a zároveň se těmito tématům věnovat již dříve (kap. 4) a v části diskuse je „jen“ srovnat s dalšími výzkumy a dále o nich diskutovat. Zde se nabízí i otázka, zda byla osnova rozhovorů zaměřena i na ty otázky, jejichž výstupy by se daly srovnat s výstupy právě těchto 2 výzkumů (když autorka zároveň tvrdí, že se zaměřovala na otázky „*důležité pro získání dat týkajících se konstrukce kolektivní identity obyvatel dané venkovské obce*“ - s. 27)

Závěr práce je dobrý, vhodně shrnuje text práce.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Po formální stránce práce splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Práce se zdroji je relevantní, standardní, ovšem ne vždy přehledně a srozumitelně působí zdvojené/ztrojené citace a odkazy, občas si čtenář velmi domýšlí, jak asi zdroj inspirace souvisí s parafrázemi představenými v textu (např. na s. 56 odkaz na Hobsbawm 2012). Místy práce obsahuje interpunkční chyby, stylistické neobratnosti či překlepy (interpunkce - s. 3, překlepy – s. 30), ale v omezené míře. V citacích se nabízí otázka, proč není psáno velké písmeno na začátku citace tak, jak je tomu dle pravidel

českého pravopisu u přímé řeči? (Úvodní věta: „Velké písmeno...“). Resumé práce mohlo být propracovanější. Přílohy práce neobsahuje.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Předložená práce je přepracovanou verzí práce odevzdávanou v červnu 2014. Je třeba konstatovat, že práce doznala výrazný posun k lepšímu, autorka řadu věcí dopracovala, opřela se o vhodné teoretické zdroje, které vcelku srozumitelně představuje v úvodu práce, prezentovala dále zajímavé postřehy z vlastního výzkumu, porovnála své výstupy s dalšími výzkumy i s tématem strategických dokumentů rozvoje venkova. Práce tak nabízí řadu zajímavých momentů a zjištění, přesto však působí na mnoha místech nedotaženě a jednotlivým pasážím práce mohlo být ze strany autorky věnováno intenzivnější úsilí. Zejména schází v práci propojenost teoretické části práce s výstupy vlastního výzkumu, na mnohých místech strukturovanější text (týká se zejm. kap. 4) a dopracovanější či přesnější formulace.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Viz výše v textu.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Velmi dobře až dobře, v závislosti na obhajobě.

Datum:

20.8. 2014

 Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

